

Medborgardialog Gäddede 2011-03-23

Bakgrund och syfte

Medborgardialog är ett sätt för politiska ledningen att få ett större beslutsunderlag genom att höra medborgarnas åsikter i en viss frågeställning.

Då det Mittskandinaviska Regionsprojektet (MSR) är inne på sitt tredje år och det är dags för politikerna i kommunen att ta beslut om att ställa sig bakom en ansökan om en ytterligare treårsperiod, så beslutades det att lägga årets första medborgardialog i Gäddede för att höra vad medborgarna i Frostviken tycker är viktigt att satsa på i området.

Deltagare

Ett 30-tal deltagare samt ett tiotal politiker och tjänstemän, totalt ca 40 personer samlades i lokalen Saga den 23 mars kl. 18:30 till 21:00.

Program och metod

Kvällen inleddes av kommunalrådet Gudrun Hansson som hälsade välkommen och förklarade syftet med dialogen.

Kjell Schive från MSR-projektet redovisade sedan hur projektet sett ut hittills, hur målpuppfyllelsen ser ut och vilka tankar som finns inför fortsättningen.

Den metod som valts för dialogen var Open Space. Deltagarna bestämde själva vilka ämnen som skulle diskuteras vid de totalt åtta borden. Förutom det innebär Open Space att deltagarna själva väljer var de vill sitta, alltså vilket ämne de vill diskutera och de ansvarar också för att byta bord då ämnet anses uttömt eller man vill diskutera vid något annat bord.

45 minuter ägnades åt bordsdiskussionerna och sedan gjordes en sammanfattning av de viktigaste punkterna från borden (se bilaga 1) och de viktigaste områdena för den projekttid som finns kvar i år togs fram:

- Lärarpool över gränsen istället för att flytta barnen.
- Gemensam kompetensförsörjningsplan för alla yrkesområden.
- Gemensamma lov för skolbarnen över gränsen.

Återkoppling

Gemensamt bestämdes att medborgardialogen ska återkopplas via utskick till skolorna i Frostviken samt i tidningen Gränsnytt och i månadsbrevet från projektet.

På Kjell Schives raka fråga om Frostviksborna önskar en fortsättning på projektet gavs ett enhälligt och rungande "JA!".

Sammanfattning av diskussionerna

Det var 8 bord/diskussionsämnen vid medborgardialogen men då en del frågeställningar återkommer vid flera bord är denna sammanställning uppdelad ämnesvis. Vill man ta del av vad som diskuterades i varje grupp så finns renskrivna minnesanteckningar i bilaga 1.

1. Turism

Brattli - Ralph Rentsch med övriga intressenter har avverkat 10 ha i Brattli. Han har ett stort och rikt kontaktnät. Det finns en stor optimism att det kommer igång, även om åsikterna också är delade om detta.

Det finns **flera projekt** igång samtidigt som har bäring på turism, tex Södra Lappland, Mitt Skandinaviska projektet och Yttre Rymden - Jorden inre. Frågan är hur man organiserar sig sinsemellan?

Pilgrimsvandringar mellan Härbergsdalen - Ankarede. Det finns tre kapell: Sjoutnäs - Ankarede - Viken. Det finns ett nätverk i hela Europa som man enkelt kan koppla upp sig på, det ger då både ett flöde av turister som uppskattar lugnet/tystnaden och arbetstillfällena för de som ska serva dessa turister med att frakta bagage, erbjuda sköna sängar, åka runt till sevärdheter, äta god lokalproducerad mat.

Det bör satsas på **skoterturism** under ordnade, restriktiva former, endast efter leder - hastighet - säkerhet. Övriga viktiga bitar är **siktröjning** efter vägarna mot sjön och att **utveckla jakt och fiske** turismen.

2. Sjukvård

Läkarsamverkan över gränsen mellan Nordli och Gäddede. **Ambulansverksamhet**-tänkbara alternativa lösningar behöver tas fram. Det finns alla möjligheter i och med MSR-projektet att testa **tillfälliga projektlösningar** för detta. En annan modell att prova är **mobila läkare**.

Hur klara **kompetenskrav** i glesbygd? Att arbeta i glesbygd innebär att färre personer ska ansvara för flera olika områden. Tungt i längden. Vi står inför ett stort **generationsskifte**, vilka ska ta över? Här finns ett utrymme för yngre.

3 - Inflyttning, ökad befolkning

Inflyttning handlar kanske främst om att stoppa utflyttningen. Viktigt att befolkningen **trivs**, då minskar utflyttningen och inflyttningen ökar. Om de som bor i Frostviken trivs blir de bra **ambassadörer** för området. Befolkningsökning är önskvärd gärna genom **invandring** (Holländare).

Viktigt för inflyttning är att **skola och sjukvård** är bra, så att de som funderar på att flytta hit känner sig trygga med det. Skolan ska vara bra, inte dagis och upp till åk 9 i samma byggnad. En **sporthall** är också viktig.

Arbetsgivaravgifterna kan sänkas regionalt.

4 - Bostäder

Att få köpa hus och jordbruksfastigheter i Frostviken, då borde **boplikt** införas som i Norge. Gårdar (Per Albintorp el dyl) bör **avyttras till folk som vill bosätta sig** där, då det ofta står outnyttjade. Det finns regionala skillnader och förutsättningar och geografisk hänsyn måste tas. Därför borde det införas **strandskyddslättnader** i Frostviken som gör det mer attraktivt att bygga ett fritidshus nära vattnet och istället sälja den fastighet/gård/hus som man nu behåller som fritidshus.

Dessutom önskas fler **marknära bostäder för pensionärer** och möjlighet att nyttja **korttidsboendet** över gränsen.

5 - Skola, ungdomsarbeten, näringsliv och kompetensförsörjning

Akademisk utbildning - Akademi Norr engagemang även för mycket små grupper och kanske t o m för en enstaka studerande i glesbygd. Utbildning på distans. **CSN-rabatt** - d v s att t ex kvitta studiemedelsavgiften med motsvarande årliga belopp under den tid man bor och verkar i Frostviken.

Hantverksyrken - på väg bort p g a dels generationsskiftet och dels p g a själva utvecklingen. Skapa en hantverksakademi?

Skola - brister i behörighet borde kunna lösas med gränsöverskridanden samarbete. Oändligt viktigt med en pedagogisk ledning i skolan. Minst lika viktigt som behöriga lärare. Lokalerna och byggnaderna bör anpassas till både elever och skolans verksamhet. Varför ska skolor stå tomma flera månader per år för att inte tala om kvällar och helger. Snacka om mötesplats!

Gemensam fortbildning - finns så många duktiga föreläsare på båda sidorna.
Gemensamma rektorsområden - landsöverskridande.

Vattenkraften - bättre samordning vid alla kraftverk nedströms! Se över reglerna.

6 - Kyrkan

Kyrkan måste vara med i gränsprojektet - måste hitta andra sätt att nå befolkningen. I Gäddede är man beredd att öppna församlingshemmet för medborgarservice. Kyrkan måste nå de yngre. Viktigt att ungdomsverksamhet mellan länderna fungerar, speciellt konfirmationsläger.

7 - Infrastruktur, kollektivtrafik och kommunservice

Bredband - fiber är mycket viktigt för Frostviken.

Kollektivtrafiken, det måste finnas möjlighet att ta sig till Östersund över dagen. När det gäller transport över gränsen, går det att förlänga befintlig trafik (Holandsexpressen) som idag stannar 7 km bort i Murumon?

Kommunal service, **medborgarservice**, viktigt att det finns fysiskt i Gäddede, särskilt för äldre som behöver hjälp med tex blanketter. **Turistbyrå** behöver utvecklas. Önskas större närvaro av **SUAB** och mer kontakt med det lokala näringslivet.

Biblioteket behöver förnyas (IT-bibliotek). Politiska rådslag av den här typen bör återkomma.

Statlig service

- Arbetsförmedlingen, bank, Försäkringskassa
- Mötesplats för olika parter

Sammanställt av nämndstödsgruppen
2011-03-29

Bilaga 1, diskussionsämnen och minnesanteckningar

De diskussionsämnen som valdes under dialogen var:

Bord	Diskussionsämne
Bord 1	Brattli, turism
Bord 2	Sjukvård
Bord 3	Inflyttning, öka befolkning
Bord 4	Bostäder
Bord 5	Skola, ungdomsarbeten, näringsliv och kompetensförsörjning
Bord 6	Pilgrimsleder, Kyrka
Bord 7	Infrastruktur, kollektivtrafik och kommunservice
Bord 8	Mötesplatser

Kvällen sammanfattades med de viktigaste punkterna från varje bord:

Bord	Viktigaste punkterna
Bord 1	Brattli, turism <ul style="list-style-type: none">- Vandringsleder för pilgrimmer- Skoterturism under ordnade former- Utveckla jakt och fiske- Organisationsformer?- Brattli – blandade åsikter
Bord 2	Sjukvård <ul style="list-style-type: none">- Läkarsamverkan över gränsen- Ambulansverksamhet, alternativa lösningar.- Tillfälliga lösningar i projektet, pilottesta.- Mobil läkare- Hur klara kompetenskraven?
Bord 3	Inflyttning, öka befolkning <ul style="list-style-type: none">- Stoppa utflyttningen!- Vi som bor kvar är de som kan vara ambassadörer.- Skola och sjukvård- Strandskyddet, ta bort- Boendeplikt på jordbruksfastigheter- Arbetsgivaravgifter, sänkas regionalt- Sporthall
Bord 4	Bostäder

	<ul style="list-style-type: none">- Boendeplikt på hus som köps i Frostviken- Invandring- Korttidsboende- Marknära boende för pensionärer- Avyttra gårdar till de som vill bosätta sig där.
Bord 5	Skola, ungdomsarbeten, näringsliv och kompetensförsörjning <ul style="list-style-type: none">- CSN-rabatt för de som bosätter sig i Frostviken.- Hantverksyrkena på väg att försvinna -> hantverksakademi- Akademisk utbildning, Akademi Norr- Pedagogisk kompetens i ledningen av skolan.- Tomma skollokaler både kvällar och på sommaren.
Bord 6	Pilgrimsleder, Kyrka <ul style="list-style-type: none">- Nätverk i Europa – koppla på till det.- Ge arbetstillfällen inom turismnäring.- Kyrkan måste vara med i gränsprojektet- Kyrkan måste nå de yngre
Bord 7	Infrastruktur, kollektivtrafik och kommunservice <ul style="list-style-type: none">- Fiber och bredband- Kollektivtrafik – möjlighet att ta sig till Östersund över dagen.- Transport över gränsen, gå att förlänga befintlig trafik?- Medborgarservice, fysisk i Gäddede, särskilt för äldre- Turistbyrån, utveckla- SUAB, närvaro och mer kontakt med det lokala näringslivet.- Biblioteket, förnya (IT-bibliotek)- Återkomma politiska rådslag.
Bord 8	Mötesplatser Inga diskussionspunkter fördes vid detta bord.

Särskilt viktiga punkter för resten av projektet

- **Lärarpool över gränsen istället för att flytta barnen. Apropå kraven på behörighet för lärare.**
- **Gemensam kompetensförsörjningsplan för alla yrkesområden.**
- **Gemensamma lov för skolbarnen över gränsen.**

Önskad återkoppling av medborgardialogen

- **Sammanställningen går ut till skolorna i Frostviken och i Gränsnytt / månadsbrev.**

Minnesanteckningar från borden

Bord 1 - Brattli – Turism

Avverkat 10 ha i **Brattli**. Ralph Rentsch (en ryss finns med). Han har ett stort och rikt kontaktnät. Det finns en stor optimism att det kommer igång.

Södra Lappland

Mitt Skand projekt

Rymden - Jorden inre

Organisering?

Skoterturism - restriktiva - ordnad trafik, endast efter leder - hastighet - säkerhet.

Pilgrimsvandringar: Härbergsdalen - Ankarede

3 kapell: Sjoutnäs - Ankarede - Viken

Service - frakta bagage - sköna sängar - lokalproducerad mat- skjuts till sevärdheter

Röjning efter vägarna mot sjön

Utveckla **jakt och fiske**

Bord 2 - Sjukvård

Läkarsamverkan Nordli - Gäddede. **Ambulansverksamhet**- tänkbara alternativ.

Tillfälliga projektlösningar. (testa)

Mobil läkare.

Hur klara **kompetenskrav** i glesbygd? Att arbeta i glesbygd innebär att färre personer ska ansvara för flera olika områden. Tungt i längden.

Generationsskiften. Vilka ska ta över. Utrymme för yngre.

Bord 3 - Inflyttning, ökad befolkning

Trivas - då minskar utflyttningen och inflyttningen ökar

Skola - ska vara bra. Skolmiljön. Inte dagis 9:an i samma byggnad. Sporthall.

Sjukvård

Ambassadörer - de som bor i området måste trivas för att bli bra ambassadörer.

Strandskyddslättnader

Fritidshustomter

Boendeplikt på jordbruksfastigheter

Regionala skillnader och förutsättningar (strandskydd)

Geografisk hänsyn

Arbetsgivaravgifterna kan sänkas regionalt

Bostäder

Bord 4 - Bostäder

Att få köpa hus i Frostviken, då borde boplikt införas som i Norge.

Befolkningsökning är önskvärd gärna genom invandring (Holländare).

Att nyttja korttidsboendet över gränsen.

Fler marknära bostäder för pensionärer.

Gårdar (Per Albintorp el dyl) bör avyttras till folk som vill bosätta sig där, då det ofta står outnyttjade.

Bord 5 - Skola, ungdomsarbeten, näringsliv och kompetensförsörjning

CSN- rabatt - d v s att t ex kvitta studiemedelsavgiften med motsvarande årliga belopp under den tid man bor och verkar i Frostviken.

Hantverksyrken - på väg bort p g a dels generationsskiftet och dels p g a själva utvecklingen. Hantverksakademi?

Skola - brister i behörighet borde kunna lösas med gränsöverskridanden samarbete. Oändligt viktigt med en pedagogisk ledning i skolan. Minst lika viktigt som behöriga lärare. Lokalerna och byggnaderna bör anpassas till både elever och skolans verksamhet. Varför ska skolor stå tomma flera månader per år för att inte tala om kvällar och helger. Snacka om mötesplats!

Gemensam fortbildning - finns så många duktiga föreläsare på båda sidorna.

Gemensamma rektorsområden - landsöverskridande

Akademisk utbildning - Akademi Norr engagemang även för mycket små grupper och kanske t o m för en enstaka studerande i glesbygd. Utbildning på distans.

Vattenkraften - bättre samordning vid alla kraftverk nedströms! Se över reglerna

Bord 6 - Kyrkan, pilgrimsleder

Pilgrimsleder - ett nätverk i hela Europa som vi enkelt kan koppla upp oss på, vi får både ett flöde av turister som uppskattar lugnet/tystnaden och vi får arbetstillfällen som ska serva dessa turister med att frakta bagage, erbjuda sköna sängar, åka runt till sevärdheter, äta god lokalproducerad mat.

Kyrkan - vi måste hitta andra sätt att nå befolkningen. I Gäddede är vi beredda att öppna församlingshemmet för medborgarservice. Vi måste nå de yngre. Viktigt att ungdomsverksamhet mellan länderna fungerar, speciellt konfirmationsläger.

Bord 7 - Infrastruktur, kollektivtrafik och kommunservice

Medborgarservice, blanketter

Turistbyrå

SUAB - näringsverksamhet

Bibliotek - beställa skönlitteratur

Politiska rådslag

Bredband - fiber

Transport över gränsen

Kollektivtrafik

Holandsexpressen går till Murumon morgon och kväll, förlänga 7 km

Statlig service

- Arbetsförmedlingen
- Bank
- Mötesplats för olika parter
- Försäkringskassa

Bord 8 - Mötesplatser

Inga diskussioner fördes vid detta bord.